

SONS DE PALESTINA

LA
VEU D'UN
POBLE QUE
COMBAT

RIIM
BANNA

DURANT LA PRIMERA INTIFADA VA SER UNA DE LES VEUS DE LA REVOLTA, TOT I QUE ES VA FER POPULAR AL MÓN ÀRAB AMB UN DISC DE CANÇONS PER A NENS. LA SEVA VIDA TRANSCORRE A NATZARET, EL LLOC DE NAIXEMENT DE TOTA LA SEVA FAMÍLIA. ÉS UNA DE LES ARTISTES DESTACADES DE LA FIRA D'ESPECTACLES MEDITERRÀNIA 2010 I TAMBÉ ACTUARÀ EL 4 DE NOVEMBRE A LA SALA RAZZMATAZZ DE BARCELONA, EN EL CICLE MÚSIQUES DE LA MEDITERRÀNIA DE L'IMED. TEXT: JORDI URPI / FOTOS: ARXIU SONS

Quan parles amb **Rim Banna**, hi ha coses que costa de visualitzar. Després d'entendre el que t'explica, no pots imaginar quina seria la teva reacció davant de situacions per les quals una Palestina del 48 –una palestina que viu en territori israelià– passa massa sovint.

RIM BANNA: Quan ens desplaçem de Natzaret a Hebron, Nablús o els camps de refugiats per oferir un concert hem de travessar els controls a peu. Sempre hi ha pols perquè els camins no són asfaltats. Bé, de vegades plou i aleshores hi ha fang. I en aquesta situació, el meu marit [el guitarrista ucraïnès Leonid Alexeienko] i jo carreguem tot l'equipatge, inclosos els instruments.

SONS: Quina sensació teniu després dels controls, al lloc del concert? No pots plantejar una actuació des d'una perspectiva estrictament artística. Arribem bruts, esgotats, amb molt de retard i amb vigilants perquè de vegades sentim bombardejos o trets, fins i tot quan som dalt de l'escenari. L'experiència estètica no existeix en aquest moment. Per això em sento més una combatent que una cantant.

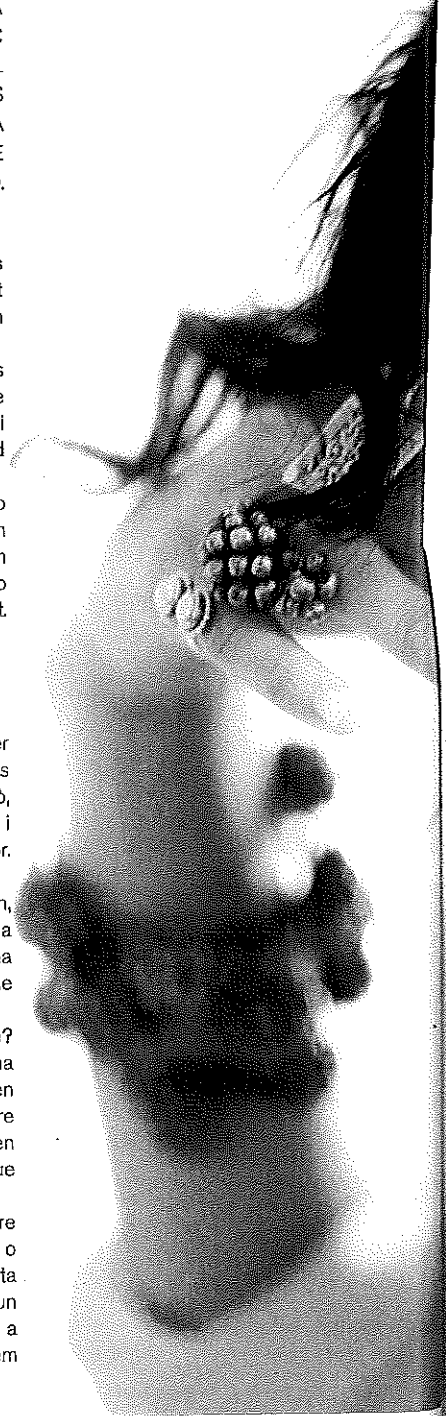
"EN AQUEST MOMENT EM SENTO MÉS COMBATENT QUE CANTANT"

"Music Is the Weapon", cantava **Fela Anikulapo Kuti**. Sempre he volgut fer alguna cosa pel meu poble, i l'eina més eficaç és la música. Perquè la cultura és més poderosa que les pistoles o els tancs. I els que governen ho saben. Per això, a banda de mantenir la guerra, intenten eliminar el rastre de la nostra literatura i música... El veritable esperit del poble sempre resistirà la violència de l'opressor. I els palestins, sota les bombes, mantenim i vivim les nostres tradicions.

Quins són els teus primers records musicals? La meva mare, **Zuhaira Sabbagh**, escrivia poemes i escoltava molta música. Hi vaig arribar de manera natural, la música va aparèixer i m'hi vaig enganxar a l'escola. Quan vaig fer el salt a una certa professionalització volia transmetre un missatge d'esperança i allunyar-me conscientment dels models artificials de la indústria discogràfica egípcia.

Vas créixer en els anys posteriors a la Guerra dels Sis Dies. Com ho vas viure? Recordo la gran tensió que es respirava a l'ambient. La vida quotidiana era plena de militars. Seies en un cafè i al costat hi havia un soldat amb un fusell. Eren imatges molt impactants per a una nena. A Hebron, una vegada, vaig veure francotiradors a la vora d'una escola. Com es pot guardar la innocència infantil en aquesta situació? Des que sóc conscient sempre he viscut amb la sensació que no em puc relaxar quan sóc a Palestina.

Com fas que la música sigui l'eina més eficaç per ajudar el teu poble? Mentre era a l'institut va néixer en mi un sentiment de resistència. No contra un poble o contra una religió, sinó contra la injustícia i les mentides. A meitat dels vuitanta vaig marxar a Moscou, per estudiar cant, i quan vaig tornar a casa vaig iniciar un treball de camp per recuperar cançons i textos del poble palestí que estaven a punt de caure en l'oblit. Va ser molt important realitzar aquesta feina, perquè em va permetre consolidar la meva consciència identitària.

Al mateix temps has desenvolupat una personalitat musical diferent de la tradició àrab. Les nostres tècniques de cant són molt ornamentals i al públic li agraden les veus fortes i penetrants. Però la meua veu és més gruixuda que l'habitual i he hagut d'adaptar el repertori, sigui de nova composició o basat en textos tradicionals, a aquesta característica. A partir d'aquí, he intentat caminar sempre per rutes poc habituals per una cantant àrab.

Ho vam descobrir amb el disc *Mirrors of My Soul* (KKV, 2006)... Va ser una oportunitat per acostar el missatge al públic occidental. El treball amb el noruec Erik Hillestad va ser molt subtil. Aquells músics de jazz afegien unes melodies fascinants a les històries del poble palestí que jo cantava... Històries de lluita, patiment i dolor, però també històries d'esperança, felicitat i amor.

LA REALITAT QUOTIDIANA La cantant es mostra com una dona forta, propera i captivadora. Els seus ulls, foscos i profunds, amaguen moltes històries, a banda de ser bellament mediterranis. Per sort o per desgràcia, la seva música i poesia carreguen la foscor d'un conflicte que no abandona mai aquesta conversa. Sóc palestina. Visc en una regió que pateix l'ocupació d'un dels quatre exèrcits més poderosos del planeta, que es desperta cada dia amb una guerra desigual i injusta que enfronta militars amb població civil. La meua música neix dins d'aquest drama, però sempre amb missatges d'esperança. Crec en la força dels pobles i sé que un dia arribarà la pau i podrem viure tots amb respecte i llibertat. Els teus concerts són als territoris ocupats. Sempre he actuat a Nablús i a totes les ciutats que avui viuen assetjades i incomunicades. Allà reconeixen la meua música i el meu treball. La violència ha crescut molt des del 2000 i les nostres vides a Natzaret han canviat dràsticament. Cada dia resulta més difícil arribar a aquestes poblacions. Però Leonid i jo vam decidir que ens havíem d'enfrontar als *check points*, amb els riscos que això implica.

I malgrat tot vius allà. Sí, Palestina és més important que les nostres vides. Vull que la gent sàpiga que la meua veu és sincera perquè parlo de coses que formen part de la realitat quotidiana. Puc parlar dels controls i de les bombes perquè ho visc com la resta del meu poble. I pateixo amenaces: m'acusen d'antisemita i no ho sóc. Però tampoc puc permetre que s'expliquin mentides: les dues parts que intervenen en el conflicte no ho fan des d'una igualtat de condicions.

Una altra tasca important és la feina didàctica amb els joves palestins. És molt important donar suport als joves i transmetre els valors culturals del nostre poble. Només així aconseguirem que es mantingui l'esperança d'un futur millor. Sé que, d'entrada, canten les meves cançons igual que ho fan amb les de qualsevol artista d'èxit. Però segur que, en un moment o altre, entenen que la lletra va més enllà de la música. I aleshores reconeixen els temes dels quals parlo: l'exili, la tristesa, la violència, però també l'alegria, l'amor i l'orgull. Tot això existeix a la nostra terra. Per això et vas plantejar un treball com *April Blossoms* (KKV, 2009)? Intento que les vides dels meus compatriotes siguin millors. I els més petits, encara que no siguin conscients del que passa, pateixen molt, ja sigui directament, si són ferits o mor una persona propera, o indirectament, per tota la tensió psicològica que suposa. Aquest disc el vam regalar a tots els nens que viuen als camps de refugiats de Palestina, Síria i el Líban. Són cançons alegres, inspirades en la natura i en les festes tradicionals. Un petit oasi dins la duresa de la vida diària. Has fet diferents col·laboracions amb artistes d'arreu del món, però no et relaciones gaire amb músics jueus. El més important és enfortir la memòria cultural dels palestins i projectar-la al món. No tinc la sensació que a Israel hi hagi molt d'interès per col·laborar amb una proposta d'aquest tipus.

Ni tan sols amb gent com Noa, que sempre parla de pau? Conec el treball de Noa. Crec que abans de promoure la pau quan viatja pel món, hauria de mirar primer què passa al seu país.

